

Verlag van het tweede meerjarenplan van EMRIC

2019-2023

“Een leerzame periode”

Inleiding

Dit is een verslag van de tweede beleidsperiode van het vaste EMRIC-samenwerkingsverband over de jaren 2019-2023. Het vaste samenwerkingsverband is opgericht in 2014 (en bestaat dit jaar dus 10 jaar!) en heeft zojuist haar tweede beleidsperiode van 5 jaar afgesloten.

Zoals gebruikelijk is, is ook voor deze beleidsperiode een meerjarenplan opgesteld met als speerpunten: implementatie van de operationele afspraken door oefeningen en scholing, up-to-date houden van die afspraken en van de verdragen. Communicatie, zowel tussen de partners onderling in de “koude” en “warme” situatie, maar ook communicatie met de burger en PR verdienen volgens de stuurgroep extra aandacht. Deze speerpunten worden opgepakt door de samenwerkende partners, die in de 14 gremia van EMRIC vertegenwoordigd zijn. Een belangrijke rol is ook weggelegd voor het EMRIC-bureau, dat de samenwerking coördineert, haar deskundig advies uitbrengt en de documenten en overeenkomsten schrijft en redigeert.

Wat is ervan terecht gekomen?

Wat is ervan terecht gekomen? Héél veel, maar niet alles wat gepland stond. Want deze 5-jarenperiode kenmerkt zich door een drietal grote voorvallen met euregionale impact, te weten: de covidcrisis, de overstromingen en de veenbranden in de Hoge Venen in België. Bij deze voorvallen heeft de EMRIC-samenwerking zich méér dan bewezen. Daarover later meer.

Deze crises hadden wel tot gevolg dat geplande zaken als het actualiseren van de (publiekrechtelijke) overeenkomsten, het actualiseren van de planvorming, de implementatie door scholing en oefening en PR achterstand opliepen en pas in 2023, het laatste jaar van deze verslagperiode, opgepakt konden worden.

Hoe was EMRIC betrokken bij de grote voorvallen in de Euregio Maas-Rijn?

De genoemde voorvallen waren zeer divers van aard, maar hadden alle een grote euregionale impact. Het EMRIC-samenwerkingsverband heeft daar laten zien hoe waardevol het is.

Laten we eens beginnen met de samenwerking in de Covid-19-periode die van februari 2020 tot mei 2022 duurde. De eerste gevallen van covid werden in onze Euregio gemeld in de Kreis Heinsberg. De meldkamer aldaar meldde dit onmiddellijk door naar de andere meldkamers in het EMRIC-verband. Enkele dagen later waren er meer gevallen van corona in onze Euregio. De liaisons in de crisisstaven bij de EMRIC-partners hielden elkaar voortdurend op de hoogte van de situatie in hun land; soms was er wel drie keer per week onderling contact. Deze informatie-uitwisseling was zeer zinvol en de burgers konden goed geïnformeerd worden over de situatie in

hun buurregio. NB: in onze Euregio bestaan geen grenzen meer: mensen wonen, werken, recreëren en studeren in het aangrenzende buitenland.

Al vrij snel kwamen de overheden in de drie landen met maatregelen en die maatregelen liepen nog al eens uiteen of stonden soms zelfs haaks op elkaar. Daarom is het EMRIC-bureau gestart met het naast elkaar zetten van de maatregelen, die in de drie landen afgekondigd werden. Dit gebeurde per thema, zoals grensverkeer, scholen, horeca, winkels, contactberoepen, reizen, vaccinatiestrategie enzovoort. Alle voor de burger belangrijke thema's werden uitgewerkt. In totaal zijn er in de 1,5 jaar durende coronaperiode door het EMRIC-bureau 150 van die overzichten gemaakt. Dit is dus gemiddeld twee overzichten per week – uiteraard in de drie talen van onze Euregio - naar aanleiding van weer nieuwe maatregelen in een van de drie landen.

Deze overzichten werden snel ontdekt door de nationale overheden en ook aldaar gebruikt door ministers en ministeries. Dankzij het door Interreg Euregio Maas-Rijn gesubsidieerde project PANDEMERIC, geleid door EMRIC, kon extra personeel aan het EMRIC-bureau worden toegevoegd voor de duur van het project. Dit was zeer welkom in deze hectische periode. De nationale maatregelen uit het overzicht werden zoveel als mogelijk omgezet in Euregionale maatregelen om het de euregioburger makkelijker te maken. Door EMRIC werd ook een informatie-uitwisselingsplatform voor deling van informatie tussen de diensten in EMRIC opgezet. Voor producten van de andere projectpartners in PANDEMERIC, verwijzen wij u graag naar de website pandemic.info. Het zou te ver voeren in een verslag van de werkzaamheden van EMRIC deze hier uitvoerig te beschrijven.

En toen... de overstromingen!

In juli 2021 werd de Euregio Maas-Rijn zwaar getroffen door overstromingen van met name de kleinere rivieren, op sommige plekken zelfs met doden tot gevolg. Ook was er zeer veel materiële schade: huizen, scholen, winkels enzovoort waren ondergelopen. De burgers in de getroffen gebieden waren écht in nood. Helaas konden de euregionale hulpverleningsafspraken die in het kader van EMRIC gemaakt zijn niet nagekomen worden: ieder had zijn eigen mensen en middelen veel te hard nodig voor de eigen regio.

De liaisons kwamen echter wel weer in actie en met succes: er werd zinvolle informatie gedeeld over de situatie in het eigen land en de mogelijke impact daarvan op de buurlanden. Deze ramp is natuurlijk niet vergelijkbaar met de covidcrisis. Die duurde 1,5 jaar terwijl de overstromingen als een flitsramp betiteld kunnen worden. Dientengevolge moest de informatie-uitwisseling snel gaan en dat verliep vaak goed, maar EMRIC heeft ook tekortkomingen geconstateerd: tijdgebrek door de hectische situatie leidde ertoe dat mensen in de crisisstaven het buitenland en de liaison vergaten in te lichten, dat dan weer tot onduidelijke situaties voor de burgers leidde. Dit moest beter. Wederom kreeg EMRIC echter subsidie aangeboden door Interreg Euregio Maas-Rijn en daaruit ontstond het Marhetak-project.

Voor EMRIC heeft dit veel opgeleverd: niet alleen kon wederom extra personeel aangetrokken worden voor de projectduur, ook de afspraken met betrekking tot de risico- en crisiscommunicatie werden aangescherpt, er werden wetenschappelijke onderzoeken gepubliceerd in het kader van Marhetak met betrekking tot euregionale risico-inschatting ten tijde van incidenten, de mogelijkheden (lees: de noodzaak) tot verbeterde afstemming tussen de crisisstaven (op alle niveaus in de opschaling) en hoe samen te evalueren tijdens en na afloop van het incident. Er werden vier e-learnings gemaakt met bovengenoemde thema's en niet onbelangrijk: de diensten in EMRIC hebben de diensten verantwoordelijk voor waterbeheer laten weten aan welke geduide informatie behoefte is om de crisis beter aan te kunnen.

Brand in de Hoge Venen

In mei 2023 woedde een grote brand in de Hoge Venen in België op de grens met Duitsland. Daar hebben de operationele bijstandsafspraken uitstekend gewerkt! De Belgische leiding uit de Hulpverleningszone Duitstalige Gemeenschap vroeg hulp bij de Duitse bureaus uit de Städteregion Aachen, gaf de leiding over een inzetvak over aan de leider uit de Städteregion (geheel naar EMRIC-afspraken). Deze leider zag dat hij het qua inzetcapaciteit met zijn mensen en middelen alleen niet redde en schakelde de Zuid-Limburgse collega's in. Resultaat: Duitsers en Nederlanders werken op Belgisch grondgebied samen om de veenbrand te bestrijden. Een schoolvoorbeeld van euregionale samenwerking! Dit werkte dankzij het feit dat de leiding elkaar kent door de vele ontmoetingen in het kader van EMRIC, dat men elkaar daardoor vertrouwt en elkaars systemen kent en respecteert. Wij zijn er trots op en vooral trots op onze collega's in EMRIC.

Wat is er dan nog van het meerjarenplan terecht gekomen?

Zoals reeds gezegd zijn niet alle ambities in het meerjarenplan binnen de beschreven 5-jarenperiode gehaald door bovengenoemde grote crises. Immers niet alleen de mensen die binnen EMRIC in de diverse gremia werken waren druk bezig met hun hoofdtaak: rampen en crises bestrijden, ook het EMRIC-bureau was er druk mee: maatregelenoverzichten, liaisonfunctie vervullen, evaluatiegesprekken bijwonen, met ministeries praten dat het anders moet voor de grensregio's, enzovoort. De aanloop die in 2019, het begin van deze beleidsperiode genomen was, is niet doorgezet door de crises, maar de dagdagelijkse hulpverlening liep gewoon door: EMRIC telde in deze periode nog steeds gemiddeld zo'n 1.000 grensoverschrijdende inzetten. Vanaf 2023 kon het bureau zich verheugen in een uitbreiding van het bureau met één FTE en in dat jaar werden alle plannen weer opgepakt: de oefeningen, de e-learnings, de startsessies voor de trainerpool, Rood-shows, ... Details zijn te vinden in onze jaarverslagen 2019-2023 die op de EMRIC-website (emric.info) staan.

In deze beleidsperiode zijn er nieuwe thema's binnen EMRIC opgepakt, zoals duikers en digitale

verkenning. Ook is de Focusgroep Crisisbeheersing en rampenbestrijding opgericht tijdens het laatste jaar van deze periode. Deze groep houdt zich o.a. bezig met risico- en crisiscommunicatie, euregionale rampenbestrijdingsplannen, evaluatie, liaison, evenementen.

Communicatie en PR

Op het gebied van communicatie en PR was EMRIC in de afgelopen periode zeer actief. De nieuwe website is gebouwd en gevuld, social media als Facebook en LinkedIn werden regelmatig gevuld met berichten over de vele activiteiten van EMRIC. EMRIC is zéér zichtbaar geworden en wordt vaak als voorbeeld genoemd in Europa, bij de nationale overheden en bij andere samenwerkingsverbanden.

De toekomst

In haar tweedaagse heisessie in oktober 2022 hebben de leden van de stuurgroep EMRIC besloten om de samenwerking voort te zetten op dezelfde wijze als in de voorgaande 10 jaren. Een nieuw meerjarenbeleidsplan is geschreven en een Service Level Agreement is gemaakt. EMRIC kijkt ernaar uit om de samenwerking nog verder uit te bouwen en daarmee te werken aan een nog veiligere Euregio Maas-Rijn voor al haar burgers, toeristen en passanten.